

Exercițiu de început:

Describe imaginea de mai sus!

Ce parte de vorbire vei utiliza în descriere?
Presupunând că răspunsul tău a fost **ADJECTIVUL**, îți reamintesc ce este acesta și de cine depinde, în cadrul enunțului.

DEFINIȚIE

ADJECTIVUL reprezintă partea de vorbire flexibilă care arată trăsătura unui substantiv. Acesta determină substantivul, preluând *genul*, *numărul* și *cazul*.

ex: Florile **frumoase** sunt peste tot.

Cuvântul **frumoase** este adjectivul ce indică o trăsătură a florilor (substantiv), preluând, prin ACORD, *genul feminin*, *numărul plural* și *cazul nominativ* de la acesta.

CLASIFICARE :

1. **Adjective propriu-zise**: înalt, inteligent, mic, mare, scund, înalt
2. **Adjective provenite din forma verbală nepersonală - participiu**: vorbit, pictat, făcut, mirosit, luat, fabricat

Formele flexionare ale adjectivului

Desinența (terminația) arată modificarea adjectivului în funcție de gen și număr. De aceea, apar adjective cu:

- **4 forme:** FRUMOS, FRUMOASĂ, FRUMOȘI, FRUMOASE
- **3 forme:** ROMÂNESC, ROMÂNEASCĂ, ROMÂNEȘTI
- **2 forme:** DULCE, DULCI
- **invariabile** – care au o singură formă: MOV

În limba română, de regulă, adjectivul se poziționează după substantiv (femeia **deosebită**), însă poate sta și înaintea acestuia (**deosebita** femeie), în această situație preluând articolul hotărât de la substantivul determinat.

FUNȚIILE SINTACTICE ALE ADJECTIVULUI

1. ATRIBUT ADJECTIVAL

Atributul răspunde la întrebările **CE FEL DE?** și **CARE?**

ex: Băiatul **inteligent** învață în permanență.

Model de analiză gramaticală:

inteligent = atribut adjectival exprimat prin adjectiv propriu-zis, genul masculin, numărul singular, cazul nominativ (preluate, prin acord, de la substantivul comun BĂIATUL pe care îl determină), variabil cu 4 forme (inteligent, inteligentă, inteligenți, inteligente), grad de comparație pozitiv.

2. NUME PREDICATIV (după verbul copulativ A FI)

ex: Sacoșa este roșie.

roșie = nume predicativ/ adjectiv propriu-zis, genul feminin, nr. singular, caz N (preluate de la substantivul cu funcția sintactică de subiect – rochia), variabil cu 3 forme, grad de comparație pozitiv.

ARTICOLUL DEMONSTRATIV

- unește un adjectiv de substantivul determinat.
- se acordă în gen și număr cu substantivul determinat.

ex: Colega **cea** nouă va veni către noi.

Formele articolului demonstrativ:

Gen masculin, nr. singular	Gen masculin, nr. plural	Gen feminin, nr. singular	Gen feminin, nr. plural
Băiatul cel mare citește cursiv.	Colegii cei vechi nu te-au uitat.	Profesoara cea nouă ți-a dat o șansă.	Problemele cele ușoare sunt înțelese de către elevi.
Îi ofer un cadou băiatului celui mic.	Le dăm invitația colegilor celor vechi.	Oferă-i doamnei celei noi un zâmbet sincer.	Fișelor celor importante le trebuie un spațiu de depozitare.

ATENȚIE!

ADJECTIVUL nu are genul neutru! Acesta preia de la substantiv genul masculin sau feminin, ținând cont de numărul la care se află substantivul respectiv.

ex: Tabloul **cel faimos** (cel faimos – adjectiv propriu-zis, gen masculin, număr singular)

ex: Tablourile **cele faimoase** (cele faimoase – adjectiv propriu-zis, gen feminin, număr plural)

OBSERVAȚIE:

Deși substantivul TABLOU are genul neutru, prin natura sa, adjectivul care îl determină preia, prin acord, genul masculin, doar pentru numărul singular al substantivului- **tablou faimos** și genul feminin, doar pentru numărul plural – **tablouri faimoase**.

GRADELE DE COMPARAȚIE ALE ADJECTIVELOR

Gradele de comparație reprezintă formele luate de adjective pentru a indica în ce măsură un obiect deține o însușire în raport cu alte obiecte.

Grad de comparație	Adjectivul
POZITIV (forma de dictionar a adjectivului)	BUN
COMPARATIV (raportarea însușirii unui obiect la cea a altui obiect) <ul style="list-style-type: none"> ○ 1. DE EGALITATE ○ 2. DE INEGALITATE – DE SUPERIORITATE ○ DE INEGALITATE – DE INFERIORITATE 	<ul style="list-style-type: none"> 1. LA FEL DE/ TOT ATÂT DE/ TOT AȘA DE/ DEOPOTRIVĂ DE BUN 2. -MAI BUN -MAI PUȚIN BUN
SUPERLATIV (intensitatea maximă a însușii) <ul style="list-style-type: none"> A. -RELATIV DE SUPERIORITATE -RELATIV DE INFERIORITATE B. -ABSOLUT – DE SUPERIORITATE -DE INFERIORITATE 	<ul style="list-style-type: none"> A. -CEL MAI BUN -CEL MAI PUȚIN BUN B. -FOARTE / PREA BUN -FOARTE/ PREA PUȚIN BUN

Moduri suplimentare de a forma superlativul absolut:

- extrem de bun
- grozav de bun
- din cale-afară de bun
- nemaipomenit de bun
- buuuuuuuun (prin prelungirea unei vocale)
- bun, bun (prin repetarea adjectivului)

ATENȚIE!

Există **adjective care nu au grade de comparație** din mai multe motive:

- a. Originea lor latină le oferă deja forma de comparativ sau superlativ: superior, inferior, maxim, minim
- b. Trăsătura lor nu poate fi schimbată: viu, mort, principal, definitive, unic
- c. Sensul adjectivelor respective nu permite comparația: profesional, acvatic, râmnicean

SURSE BIBLIOGRAFICE:

* * *, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române DOOM*, ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010

coord. Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), *Gramatica de bază a limbii române*, ediția a II-a, București, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2016

Pană Dindelegan, Gabriela (coord.), *Gramatica limbii române pentru gimnaziu*, București, Editura Enciclopedic Gold, 2019